

Тема: Мотиви лірики Лесі Українки.

Мета: ознайомити з ідейно-тематичним діапазоном поезії Лесі Українки, поглибити їхні уявлення про лірику; виробляти навички аналізу ліричних творів, вміння висловлювати власні думки і почуття, нав'язати поезією; виховувати в учнів сприйняття краси і сили художнього слова.

Обладнання: твори Лесі Українки.

Хід уроку

I. Мотивація навчання школярів.

1. Оголошення теми, мети, завдань уроку.

II. Актуалізація опорних знань учнів.

1. *Бесіда з учнями.*

- 1) Які твори Лесі Українки ви вивчили в попередніх класах?
- 2) Що таке лірика, ліричний твір, ліричний герой?
- 3) Доберіть синоніми до слова «ліричний».

2. *Виразне читання напам'ять поезії Лесі Українки «Contra spem spero».*

III. Сприйняття й засвоєння учнями навчального матеріалу.

1. *Лекція вчителя.*

- 1) **«Сила і різносторонність таланту».** Серед поетичної спадщини великої поетеси чимало творів громадянського і політичного характеру. Навіть особистий біль, туга, і тривога в її віршах переплітаються з проблемами всієї України.

Духовна єдність з народом, глибокі національні почуття будили в душі письменниці протест проти соціального і національного гноблення України. З переживань і болю народжувалась мужня, заклична громадянська поезія, що будила людей до боротьби і праці в ім'я народу.

- 2) **Основні мотиви лірики Лесі Українки.**

А) Патріотичні та громадянські:

«Напис в руїні», «І все-таки до тебе думка лине», «Товарищі на спомин».

Б) Мотиви молодості і кохання:

«Все, все покинуть, до тебе поинуть», «Твої листи завжди пахнуть зов'ялими трояндами».

В) Вияв палкої любові до рідної землі:

«Стояла я і слухала весну», «Давня весна».

Г) Філософські мотиви:

«Якби вся кров моя уплинула отак», «Напис в руїні».

Д) Роль та призначення поета та поетичного слова:

«І все-таки до тебе думка лине», «Слово, чому ти не твердая криця», «Як я люблю оці години праці».

- 3) **Поетичні збірки Лесі Українки:**

1893 – «На крилах пісень».

1899 – «Думи і мрії».

1902 - «Відгуки».

2. *Аналіз поезій Лесі Українки.*

На фоні мелодійної класичної музики учні – кращі читці читають поезії, решта під керівництвом вчителя аналізує їх за наведеними до деяких питаннями.

1) «І все-таки до тебе думка лине...»

А) Які епітети вживає поетеса, характеризуючи Україну?

Б) Чому поетеса вважає жаль та сльози слабкою зброєю в боротьбі за свободу України?

2) «Стояла я і слухала весну», «Красо України, Подолля!»

А) Які мотиви цих поезій?

Б) Як виражає автор любов до рідного краю?

3) «Напис в руїні».

В основі вірша – факт з історії єгипетського народу, але з підтексту твору зрозуміло, що в ньому йдеться про Україну. Саме слово «руїна» асоціюється з історичним періодом в житті України – Великою Руїною, а напис фараона – з пам'ятними знаками Катерини II, Петра I. Поетеса підводить читача до думки, що культура народу належить рідній нації і світові, але ж ніяк не загарбникам і тиранам.

4) «Слово, чому ти не твердая криця?»

А) Як Леся Українка ставиться до свого таланту?

Б) Чому поетеса сподівається на силу своїх віршів більше, ніж на власну фізичну?

В) Кого розуміла Леся Українка під месниками, що приймуть від неї зброю?

IV. Закріплення вивченого матеріалу.

Запитання до учнів.

1) Назвіть поетичні збірки Лесі Українки.

2) Які поезії запам'ятались вам найбільше і чому?

V. Домашнє завдання.

Прочитати драму-феєрію «Лісова пісня».